

Saksbehandler: Britt Johnsen Pedersen

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
015/23	Formannskapet	06.02.2023
015/23	Kommunestyret	13.02.2023

Avtale om kommunalt tjenestekjøp fra veterinærer som deltar i veterinærvaktordningen for produksjonsdyr/stordyrvakt i Karmsund veterinærvaktdistrikt

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Rådmenn/kommunedirektører i kommunene Sveio, Haugesund, Karmøy og Utsira får fullmakt til å inngå en avtale om tjenestekjøp fra veterinærer som deltar i veterinærvaktordningen for produksjonsdyr/stordyrvakt i Karmsund veterinærvaktdistrikt. Avtalen kan ha en ramme på inntil 600 000 kroner samlet for de aktuelle kommunene.
2. Kostnadene fordeles mellom kommunene etter prinsippene beskrevet i saksfremlegget, og utgjør for Karmøy kommune 368 000 kroner per år. De økte utgiftene dekkes i 2023 av disposisjonsfond. Kostnadene til tjenestekjøp fra veterinærer som deltar i veterinærvaktordningen for produksjonsdyr/ stordyr skal innarbeides i kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2024- 2027.
3. Det blir følgende endringer i budsjettet for 2023:
I bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 (1A) gjøres følgende endringer i 2023:
Sum bevilgninger økes med 368 000 kroner.
Bruk av disposisjonsfond økes med 368 000 kroner.

I sum bevilgninger drift etter budsjett- og regnskapsforskriftens § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer i 2023:
Tjenestoområde 14 næring økes med 368 000.

Formannskapet 06.02.2023:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FSK- 015/23 Vedtak:

1. Rådmenn/kommunedirektører i kommunene Sveio, Haugesund, Karmøy og Utsira får fullmakt til å inngå en avtale om tjenestekjøp fra veterinærer som deltar i veterinærvaktordningen for produksjonsdyr/stordyrvakt i Karmsund veterinærvaktdistrikt. Avtalen kan ha en ramme på inntil 600 000 kroner samlet for de aktuelle kommunene.
2. Kostnadene fordeles mellom kommunene etter prinsippene beskrevet i saksfremlegget, og utgjør for Karmøy kommune 368 000 kroner per år. De økte utgiftene dekkes i 2023 av disposisjonsfond. Kostnadene til tjenestekjøp fra veterinærer som deltar i veterinærvaktordningen for produksjonsdyr/ stordyr skal innarbeides i kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2024- 2027.
3. Det blir følgende endringer i budsjettet for 2023:
I bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 (1A) gjøres følgende endringer i 2023:
Sum bevilgninger økes med 368 000 kroner.
Bruk av disposisjonsfond økes med 368 000 kroner.

I sum bevilgninger drift etter budsjett- og regnskapsforskriftens § 5-4 (1B) gjøres følgende endringer i 2023:
Tjenesteområde 14 næring økes med 368 000.

Saksutredning

Sammendrag

Kommunene har plikt til å sørge for veterinærvakt. I Karmsund vaktdistrikt (Karmøy, Haugesund, Sveio og Utsira) er det en to-delt vaktordning - smådyrvakt og stordyr-/produksjonsdyrvakt. Det har vært, og er vanskelig å rekruttere veterinærer til stordyrvakt. Karmsund har for tiden ikke vaktavtale med noen veterinærer for vakt på store dyr/produksjonsdyr, men det vært to veterinærer som fordelt vaktene mellom seg. Det er i løpet av de siste månedene rekruttert en tredje veterinær til vakta. Driftsgrunnlaget for veterinærer i stordyrpraksis og vakt er vesentlig svekket i løpet av de siste årene på grunn av endringer i landbruksnæringen. For å holde på veterinærene i vakta på produksjonsdyr/ store dyr, vil kommunene i Karmsund veterinærvakt distrikt gi rådmenn/ kommunedirektørene i de aktuelle kommunene fullmakt til å inngå avtale om tjenestekjøp på inntil 600 000 kroner fra veterinærer som deltar i vaktordningen. Karmøy kommune sitt bidrag vil være inntil 368 000 kroner, beregnet ut fra vaktbelastning og dyretall i kommunene.

Bakgrunn for saken

Karmsund veterinærvaktdistrikt sliter med å få nok veterinærer til stordyrvakt og en stabil vaktordning. Det er i dag ingen veterinærer som har villet inngå avtale med veterinærvaktdistriktet for å kjøre stordyrvakt. To veterinærer har i hele 2022 kjørt vakt uten veterinærvaktavtale. Høsten 2022 har de klart å rekruttere en tredje veterinær med stordyr/produksjonsdyrkompetanse, som også har deltatt i vaktordningen.

Den norske veterinærforeningen anbefaler en firedelt vaktordning, men det kan være akseptabelt med tredelt. For å sikre næringsgrunnlag for tre veterinærer i stordyrpraksis i Karmsund veterinærvaktdistrikt, og beholde deres kompetanse, ser vi det som nødvendig med større inntjening på dagtid til veterinærene som deltar i vaktordninga. Kommunene i Karmsund veterinærvaktdistrikt vil derfor inngå en rammeavtale med veterinærene for kjøp av tjenester. Det vil være et krav at de som inngår denne avtalen om tjenestekjøp, skriver vaktavtale med

veterinærvaktdistriktet om stordyrvakt. Målet er at rammeavtalen vil gi oss bedre muligheter for å rekruttere veterinærer til stordyrvakta.

Kommunestyret vedtok i sak 33/22 en bevilgning på 305 000 kroner til veterinærvakt for store dyr/produksjonsdyr i Karmsund veterinærvaktdistrikt. Denne bevilgningen er videreført i vedtatt driftsbudsjett for 2023. Dette saksfremlegget innebærer at veterinærene som deltar i veterinærvakt på store dyr/produksjonsdyr utenom ordinær arbeidstid, bidrar med sin kompetanse overfor kommunene i henhold til rammeavtalen, slik at en kan opprettholde en tilfredsstillende stordyrpraksis også på dagtid. Denne rammeavtalen kommer i tillegg til bevilgningen på 305 000 kroner til veterinærvakt som ble vedtatt fra og med 2022.

Saks- og faktaopplysninger

Kommunene har hatt ansvar for at det er nok veterinærer/ dyrehelsepersonell siden 2008. Tidligere lå dette ansvaret hos Mattilsynet. For Karmsund veterinærvaktdistrikt, som omfatter kommunene Karmøy, Haugesund, Sveio og Utsira, har Sveio det administrative ansvaret. Det har vært store utfordringer med å skaffe nok veterinærer til å få en velfungerende vaktordning på store dyr/produksjonsdyr.

Kommunene overtok ansvaret for veterinærvakt i 2008. Det har siden den gang vært vanskelig å få vaktordningen til å fungere tilfredsstillende. Kommunene i Karmsund veterinærvaktdistrikt gjort flere tiltak for å få ordningen til å fungere.

- 2018 – Kommunalt tilskudd til etablering av egen veterinærvakt for smådyr.
 - Dette ble gjort for å lette arbeidspresset på de som har vakt på store dyr/produksjonsdyr, og fordi det kreves annen kompetanse og annet utstyr på smådyr i forhold til store dyr/produksjonsdyr.
 - Smådyrvakten er stasjonær og betjenes av smådyrklipper.
 - Samarbeid mellom Karmsund veterinærvaktdistrikt (Sveio, Haugesund, Karmøy og Utsira) og Tysvær veterinærvaktdistrikt (Tysvær og Bokn) fra starten av. Vindafjord ble med i samarbeidet i 2019 og i 2022 ble også Etne kommune med.
 - Det totale tilskuddet var 745 378 kroner i 2022, der Karmøy kommunes andel utgjør 274 359 kroner.
- 2022 – Kommunalt tilskudd til stordyrvakt.
 - Dette ble gjort for å gjøre det mer attraktivt for veterinærer å ta på seg vakter på store dyr/produksjonsdyr utenom ordinær arbeidstid, da det hadde vært store problemer med å få tak i veterinærer til dette.
 - Svært få veterinærer med stordyrkompetanse i vårt distrikt.
 - Tilskuddet var på 500 000 kroner i 2022, hvor Karmøy kommunes andel utgjør 305 000 kroner.
 - Tysvær veterinærvaktdistrikt har et tilsvarende tilskudd på 500 000 kroner.

Til tross for dette fungerer ikke veterinærvaktordningen tilfredsstillende.

Det statlige tilskuddet til veterinærvakt i Karmsund veterinærvaktdistrikt er i 2023 på 787 000 kroner.

Veterinærvaktdistriktet har ikke hatt vaktavtaler med veterinærer på store dyr siden sommeren 2021. Det har likevel vært to veterinærer som har dekket opp vaktene i perioden etterpå. Fra og med høsten 2022 ble det rekruttert en tredje veterinær som har vært med på vaktordningen.

Ingen av disse vil imidlertid inngå vaktavtaler med kommunene, fordi næringsgrunnlaget på dagtid er for svakt til tre stordyr-praksiser i vårt distrikt.

Det er ikke en holdbar situasjon å ha en todelt veterinærvakt. Vakt utenom ordinær arbeidstid annenhver dag og helg - i tillegg til dagpraksis, lar seg ikke kombinere med et normalt familieliv. I tillegg vil det gå utover fysisk og psykisk helse til den enkelte veterinær. En todelt vakt er veldig sårbar i tilfelle sykdom og andre uforutsette hendelser. Kommunene har derfor stor forståelse for at det bør være minimum tre veterinærer å dele vakten på.

En rammeavtale med eller et driftstilskudd til privatpraktiserende veterinærer som driver på egen regning og risiko reiser noen prinsipielle spørsmål. Kommunene gir for eksempel allerede driftstilskudd til privatpraktiserende fysioterapeuter for å sikre kommunens innbyggere et tilfredsstillende tilbud innen dette fagfeltet. Kommune har et lovpålagt ansvar for å ha tilfredsstillende tilgang til tjenester fra dyrehelsepersonell. (Dyrehelsepersonelloven § 3a). Flere kommuner gir i dag lønn/ stimuleringstilskudd/kompensasjon til veterinærer for manglende næringsgrunnlag/ inntekt på grunn av lite praksis (for eksempel Etne 500 kr/dag og Bømlo 1 200 kr/dag). Den norske veterinærforening og veterinærene som i dag deltar i vaktordningen, har regnet ut at de må ha en økt inntjening på dagtid på minimum 600 000 kroner for å opprettholde veterinærtjenestene til store dyr i Karmsund med tre veterinærer.

Kommunene er kommet fram til at det er mer fornuftig å bruke den faglige kompetansen som veterinærene har til kjøp av tjenester som kommunene har bruk for, fremfor et rent driftstilskudd til drift på dagtid.

Det er mangel på veterinærer som har kompetanse og utstyr til å håndtere store dyr/ produksjonsdyr over hele landet, og det er viktig at kommunene gjør det de kan for å få på plass en løsning som gjør at vi kan få på plass langsiktige avtaler for veterinærvakta for store dyr/ produksjonsdyr.

Tysvær veterinærvaktdistrikt har i vanskelige perioder avlastet Karmsund veterinærvaktdistrikt. Den siste tiden har også Tysvær merket at det er vanskeligere å få tak i veterinærer til store dyr. Det er derfor ikke realistisk at vi kan benytte oss av deres veterinærkompetanse framover. Tysvær har ikke en tilsvarende avtale om tjenestekjøp fra veterinærene på dagtid som her foreslås.

Det er utarbeidet et forslag til fordelingsnøkkel for hvordan tjenestekjøpet skal belastes den enkelte kommune. Forslaget er basert på antall produksjonsdyr (søknad om produksjonstilskudd i landbruket) det er i hver kommune. Erfaringsmessig belastes stordyrvakta med en ressursbruk på storfe 60 %, sau 25 % og hest 15 %. I Karmsund veterinærvaktdistrikt er Karmøy den største landbrukskommunen, og har også flest produksjonsdyr. Totalt utgjør produksjonsdyr i Karmøy ca. 60 % av antallet i Karmsund veterinærvaktdistrikt. Usikkerheten omkring disse tallene er knyttet til hester, siden disse i stor grad ikke er tilknyttet landbruket, og derfor ikke blir søkt produksjonstilskudd på. Antall hester er vanskelig å finne pålitelige tall på.

Karmøy kommune sin andel av tjenestekjøpet utgjør ut fra fordelingen inntil 368 000 kroner. Karmøy kommunes andel vurderes å være fornuftig ut fra dyretall og belastning på stordyrveterinærene.

Veterinærer som inngår avtale om tjenestekjøp, skal ha inngått avtale om deltagelse i veterinærvaktordninga på store dyr/ produksjonsdyr i Karmsund veterinærvaktdistrikt.

Kommunenes kjøp av tjenester kan bli redusert dersom veterinærvaktdistriktet blir innvilget stimuleringsstilskudd fra staten. Statens stimuleringsstilskudd til veterinærdekning skal bidra til tilfredsstillende tilgang på veterinærtjenester på dagtid i næringssvake distrikter.

Staten er i gang med utredningsarbeid omkring veterinærvaktordninga, og som et resultat av dette kan den statlige ordninga og støtta bli endra fra og med 2024. Ved en eventuell endring vil det være naturlig å vurdere ordningen om kjøp av veterinærtjenester på ny.

Beredskap

Tilgangen til veterinærer for store dyr er viktig for beredskapen ved smittsomme dyresykdommer.

Kommunedirektørens vurdering og konklusjon

Uten gode nok vilkår for privatpraktiserende veterinærer for produksjonsdyr/ store dyr, vil det ikke være mulig å opprettholde og ha en velfungerende veterinærvaktordning for disse dyrene. Dette vil være brudd på Dyrehelseloven § 3a. Manglende tilgang på vakt og på tilgang veterinærer med stordyrkompetanse kan svekke beredskapen ved smittsomme dyresykdommer, gå ut over dyrevelferden og være til stor ulempe for husdyrnæringa. Kommunedirektøren ser at en stabil og fungerende veterinærvakt krever at må skapes en økt inntjening/næringsgrunnlag for veterinærene, og at det er en god tilnærming at dette gjøres gjennom en avtale om tjenestekjøp.

Det er i saken foreslått at rådmenn/kommunedirektør får fullmakt til å forhandle frem en avtale innenfor rammene av denne saken, på totalt inntil 600 000 kroner. Karmøy kommune sin andel utgjør 368 000 kroner i 2023, og vil justeres årlig etter dette.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

Dyrehelsepersonellloven § 3a

Vedlegg:

Fordeling av kommunalt tilskot til veterinærer som deltar i veterinærvaktordninga